

Soode taastamise mõju kiilidele, rabakonnale ja päevaliblikatele

RMK looduskaitsekonverents 2022

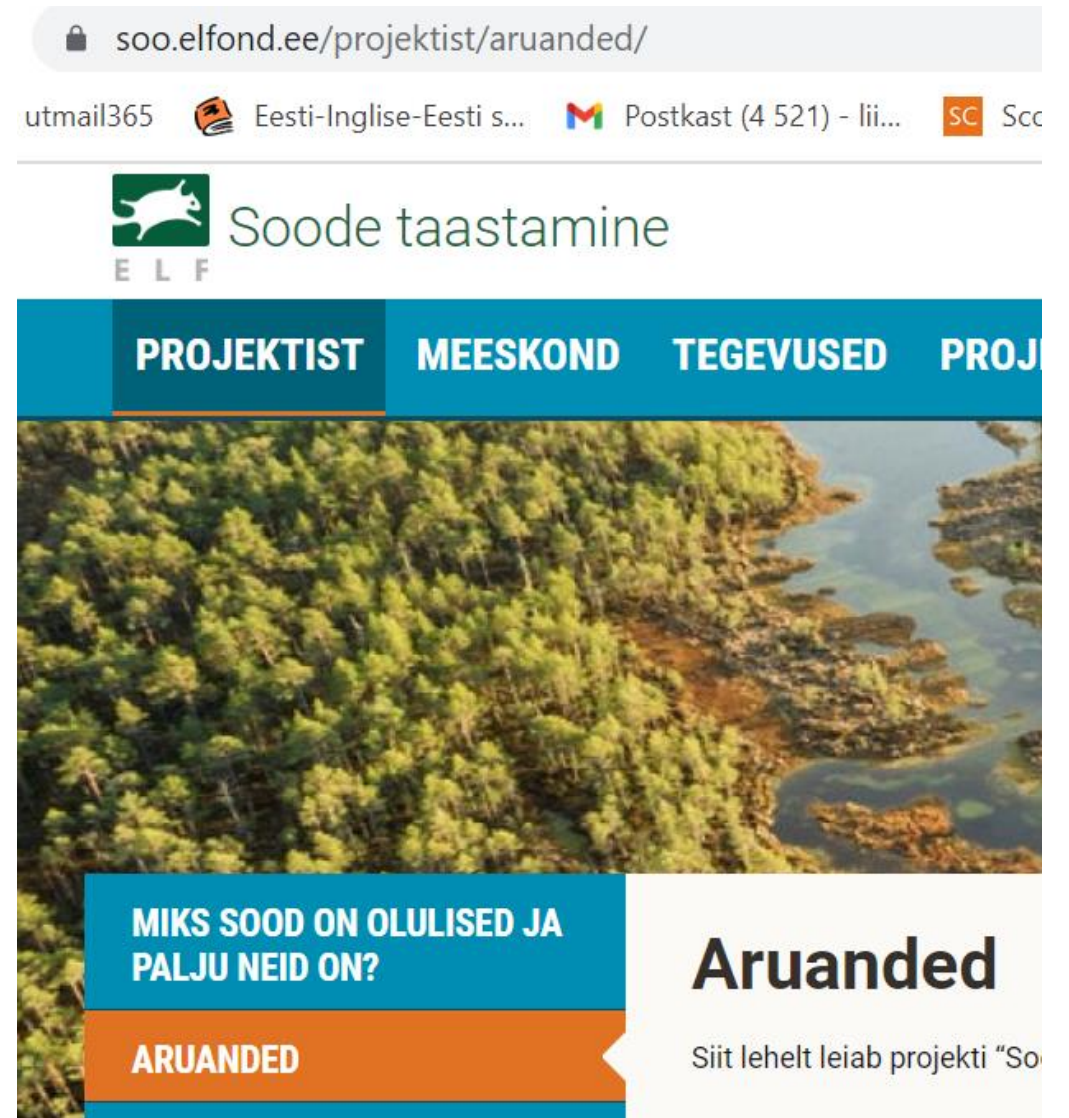
Liina Remm

Tartu Ülikool

LIFE projekt Soode kaitse ja taastamine

- 2015-2021
- Taastamisalad katavad 7500 ha
- Suleti kraavid, kohati raiuti puistut
- Projekti eelarve oli 2,8 milj €
- Eestimaa Looduse Fond, Tartu Ülikool ja MTÜ Arheovisioon koostöös RMK, Keskkonnaameti, Keskkonnaministeeriumiga, alltöövõtjate ja vabatahtlikega.

soo.elfond.ee/projektist/aruanded/

utmail365 Eesti-Inglise-Eesti s... Postkast (4 521) - lii... SC Sc

 Soode taastamine
E L F

PROJEKTIST MEESKOND TEGEVUSED PROJ

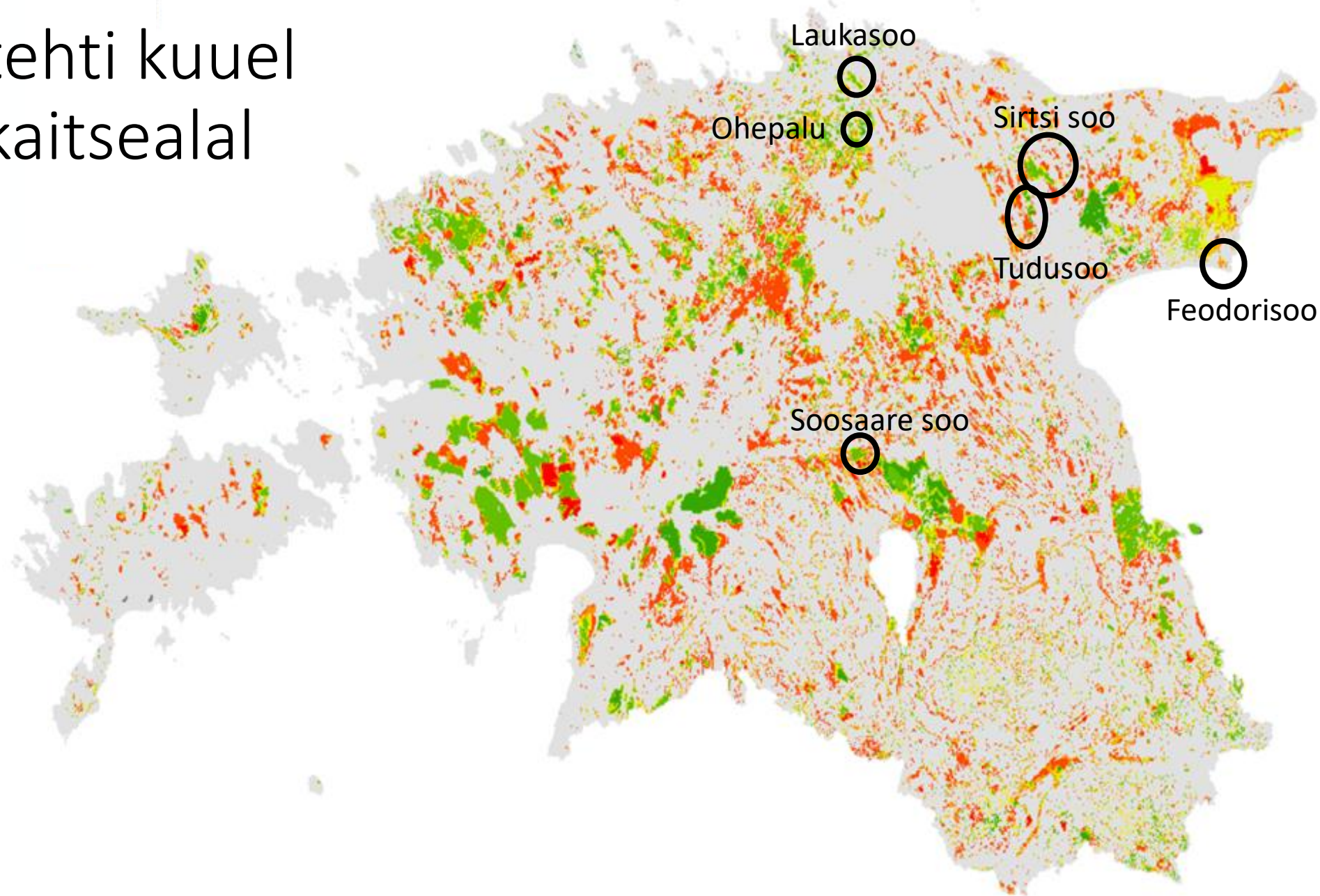
MIKS SOOD ON OLULISED JA PALJU NEID ON?

ARUANDED

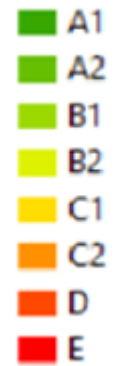
Aruanded

Siit lehelt leiab projekti "So

Taastamistöid tehti kuuel kaitsealal

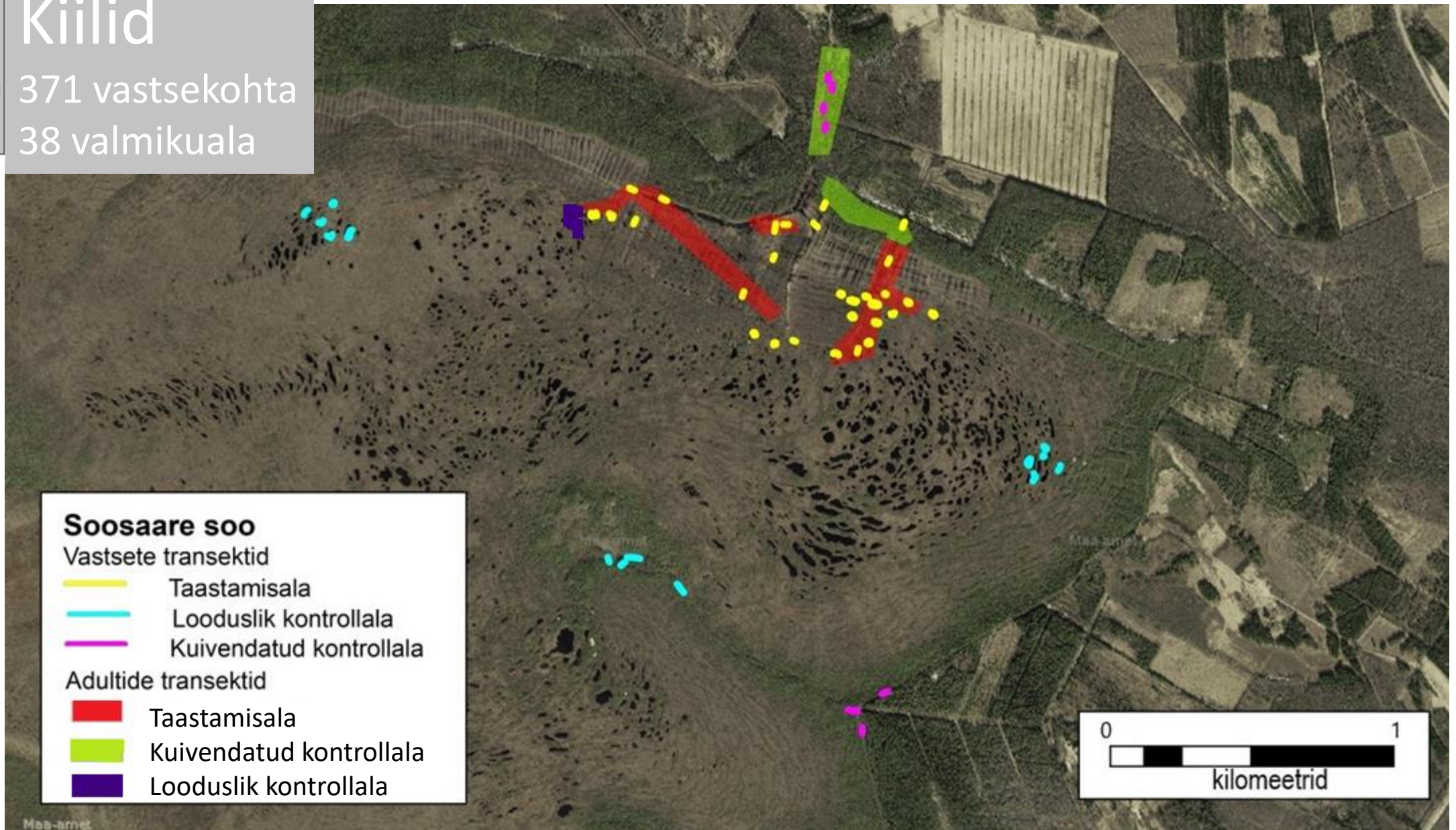
Soode
ökoloogiline
seisund

Kiilid

371 vastsekohta

38 valmikuala

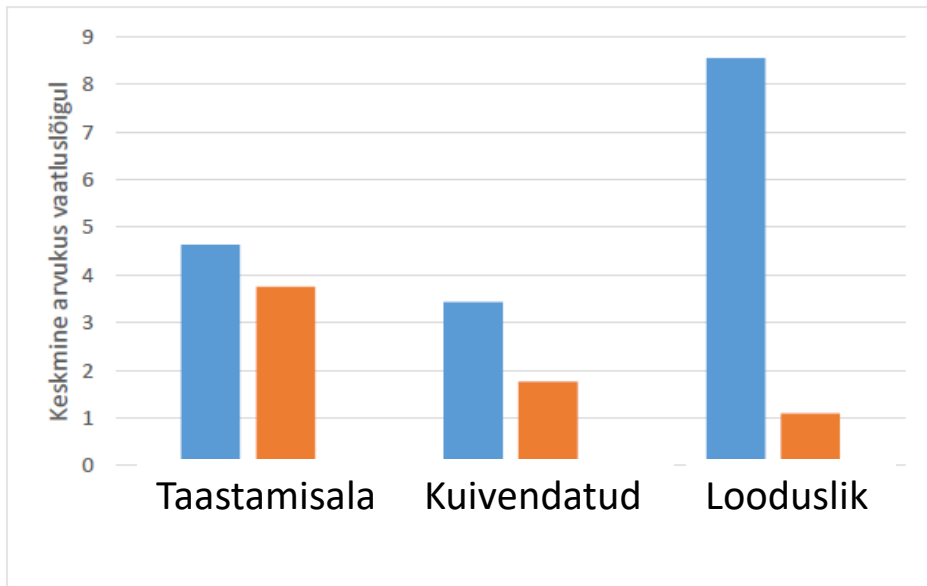

Kiilide arvukusele ja liigirikkusele oli taastamisel positiivne mõju

Kiilivastsed

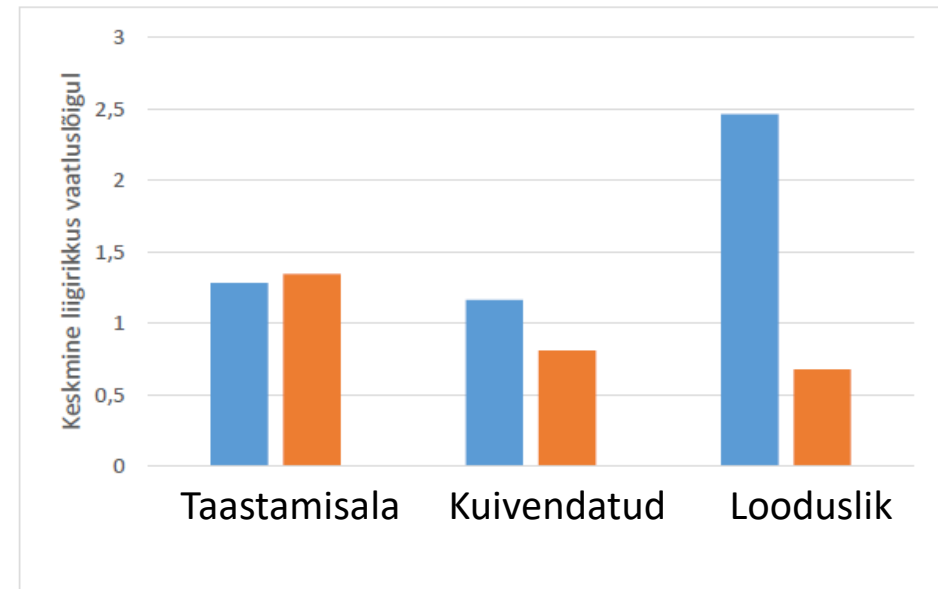

Arvukus

Enne
Pärast

Liigirikkus

Joonis 1. Kiilivastsete keskmine arvukus vaatluslöigu kohta üle kõigi soode taastamisaladel (T), kuivendatud kontrollaladel (K) ja looduslikel kontrollaladel (L) enne ja pärast taastamist. Lõigud, kust ei enne ega pärast vastseid ei leitud, on välja jäetud.

Joonis 2. Kiilivastsete keskmine liigirikkus vaatluslöigu kohta üle kõigi soode taastamisaladel (T), kuivendatud kontrollaladel (K) ja looduslikel kontrollaladel (L) enne ja pärast taastamist. Lõigud, kust ei enne ega pärast vastseid ei leitud, on välja jäetud.

Kus lisandus mitu liiki?

- Ohepalu järv tõusis üle kallaste ja õõtsiksoo jäi vee alla
- Kitsad rabakraavid tõusid üle kallaste
- Pimedad kitsad metsakraavid muutusid püsiveekogudeks, trassiraie
- Raadamisalade rabakraavid üleujutusaladeks

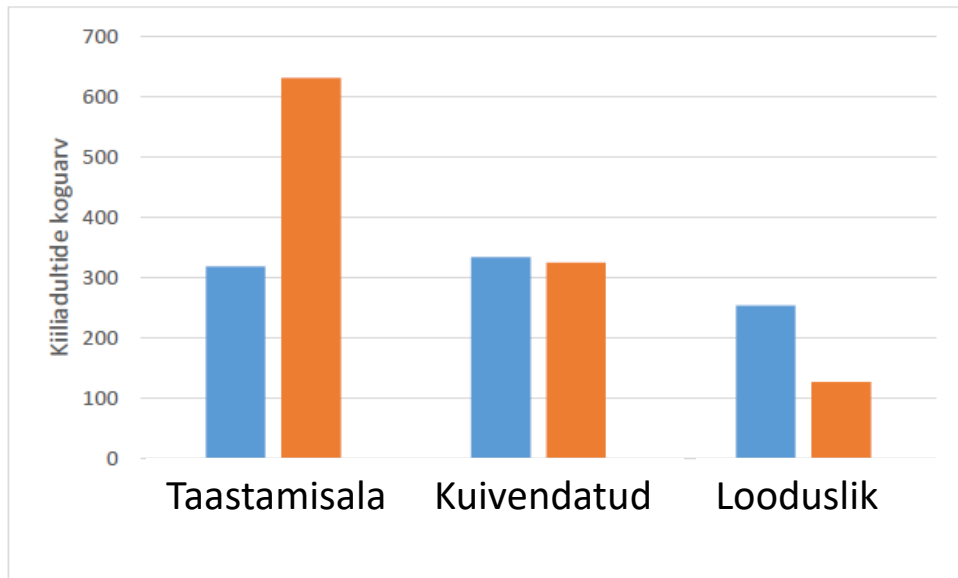
Joonis 9. Kraav Laukasoo loodeosas, kust enne taastamist (vasakul) leiti ainult hariliku hiilgekiili vastseid, pärast taastamist (paremal) leiti nelja liiki kiile, sh suurt rabakiili.

Kiilide arvukusele ja liigirikkusele oli taastamisel positiivne mõju

Kiilivalmikud

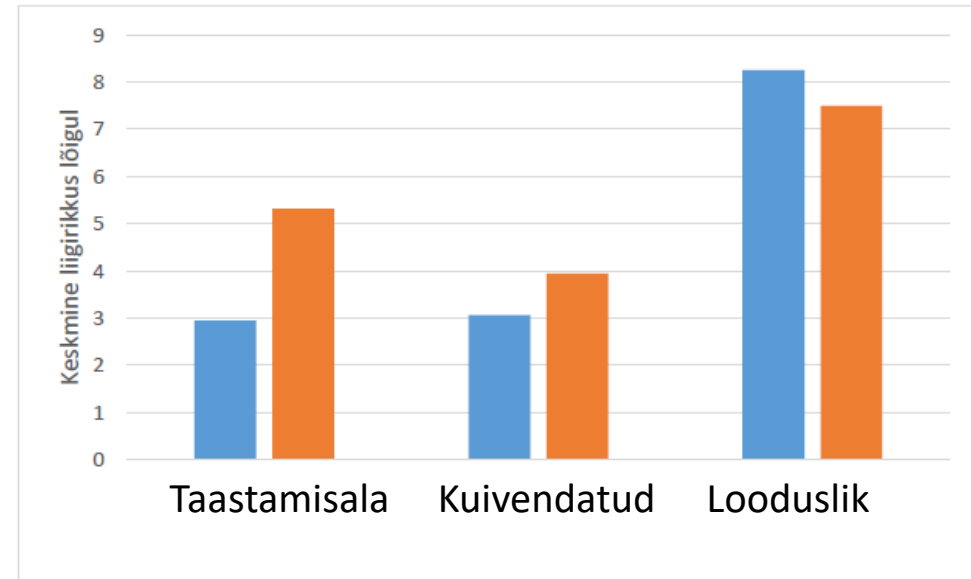

Arvukus

Enne
Pärast

Liigirikkus

Joonis 3. Vaadeldud kiilivalmikute koguarv enne ja pärast taastamistöid eri tüüpi vaatluslõikudel: taastamisaladel (T), kuivendatud kontrollaladel (K) ja looduslikel kontrollaladel (L).

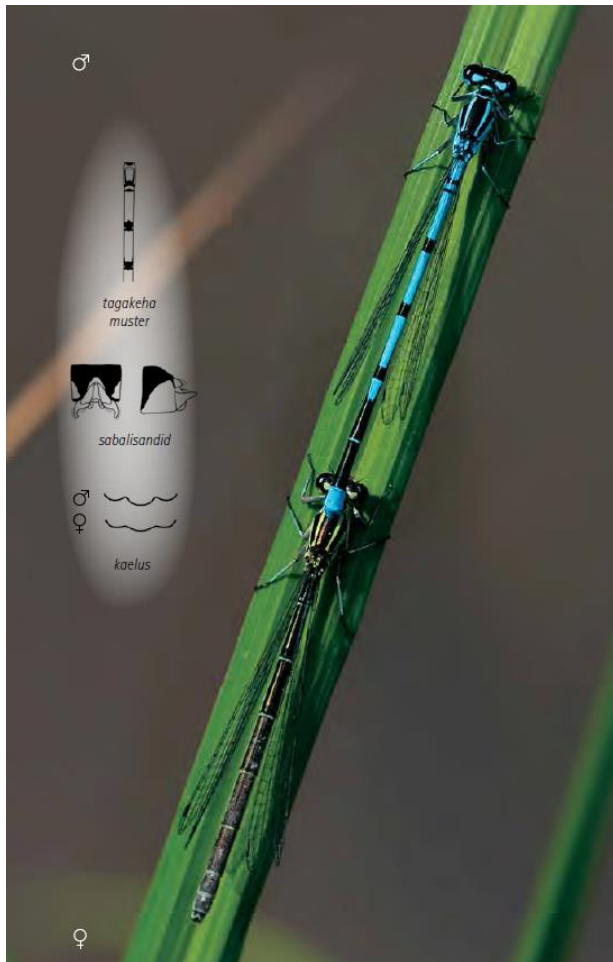
Joonis 4. Vaadeldud kiilivalmikute keskmine liigirikkus enne ja pärast taastamistöid eri tüüpi vaatluslõikudel: taastamisaladel (T), kuivendatud kontrollaladel (K) ja looduslikel kontrollaladel (L).

Mis liigid taastamisaladele tulid?

Sadulliidrik

Lisandus adulte

Looduslikel aladel ja
vastseproovides harv

Harilik vesikiil

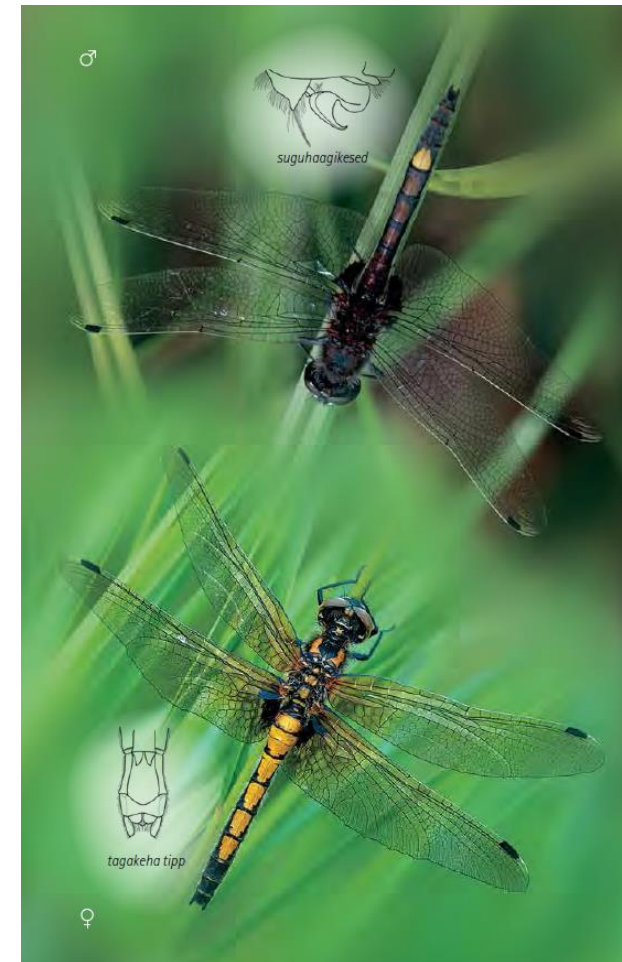
Lisandus vastseid kõigis soodes

Looduslikele aladele pole iseloomulik

Suur rabakiil

kaitsealune, taastamisest võitnud(?)
pigem sooserva liik

Valgelaup-rabakiil

- Peamiselt laugastes
- Aga ka kaevandusala püsiveekogu ääres lendamas

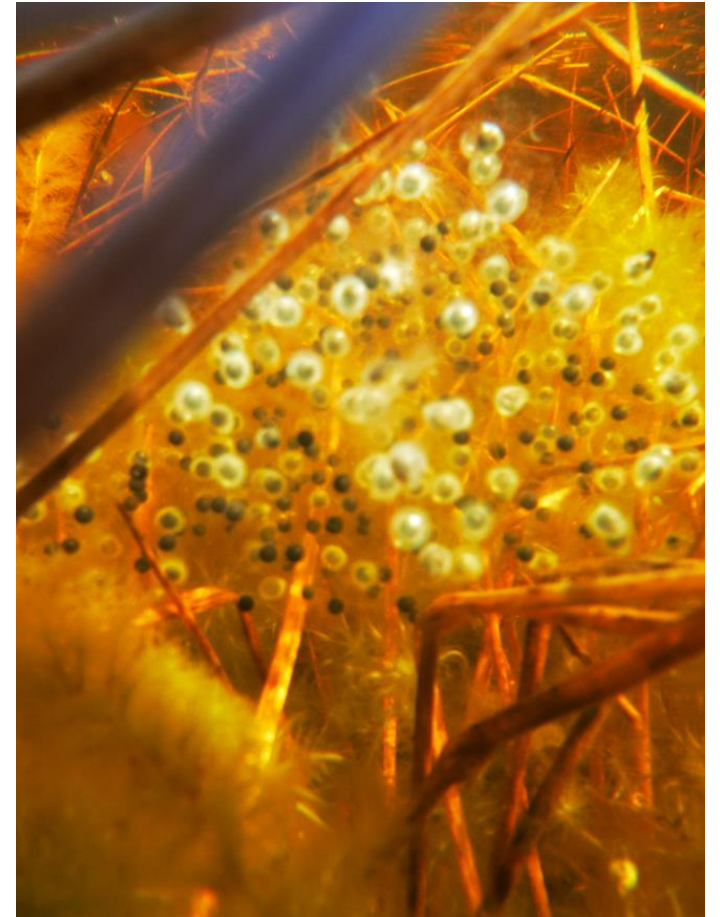

Lavassaare freesevälja ulatuslik veekogu

Rabakonn

- Kaardistasime kudu ehk sigimispaiku
- 57 km kraave ja 77 ha (märg)alasad, sh kontrollalad -> valimi aladeks

Soo	Alasad
Feodorisoo	16
Laukasoo	12
Ohepalu sood	6
Sirtsii soo	36
Soosaare soo	6
Tudusoo	32

Rabakonna kudupall

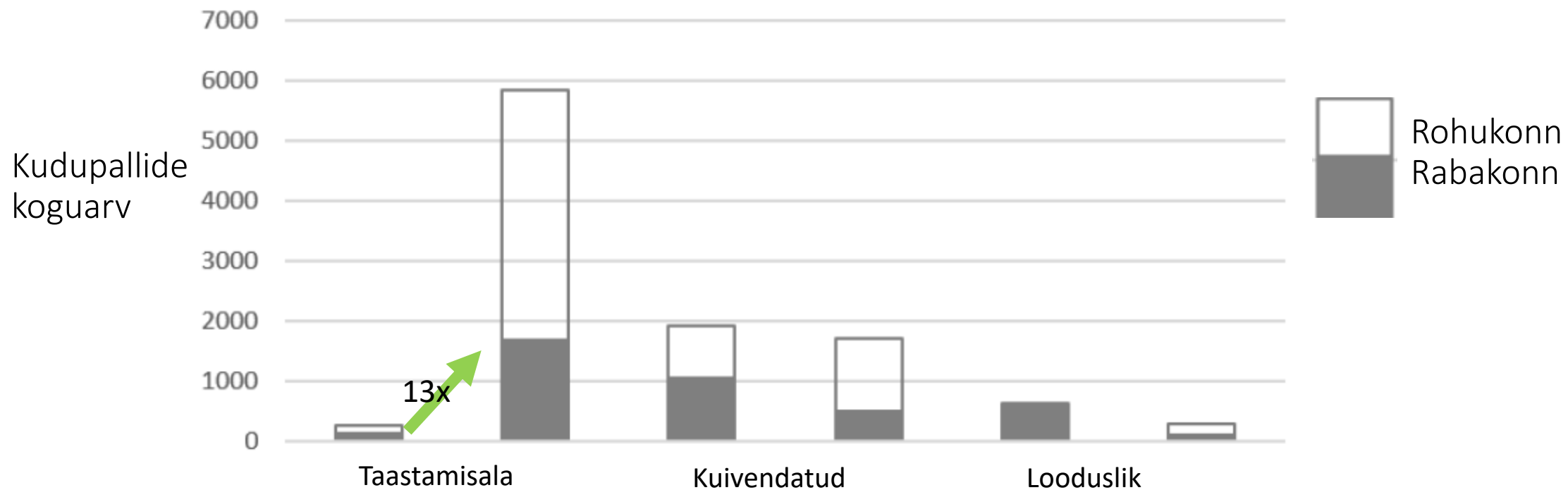
Rabakonnale tekkis juurde kudemiseks sobivaid veekogusid, nt üle kallaste tõusnud kraavid, ulatuslikumad üleujutused, „kopaaugud“, paisude servad, rattarööpad.

Taastamisega tekkinud rabakonnadele kudemiseks sobiv üleujutus Tudusoo idaservas

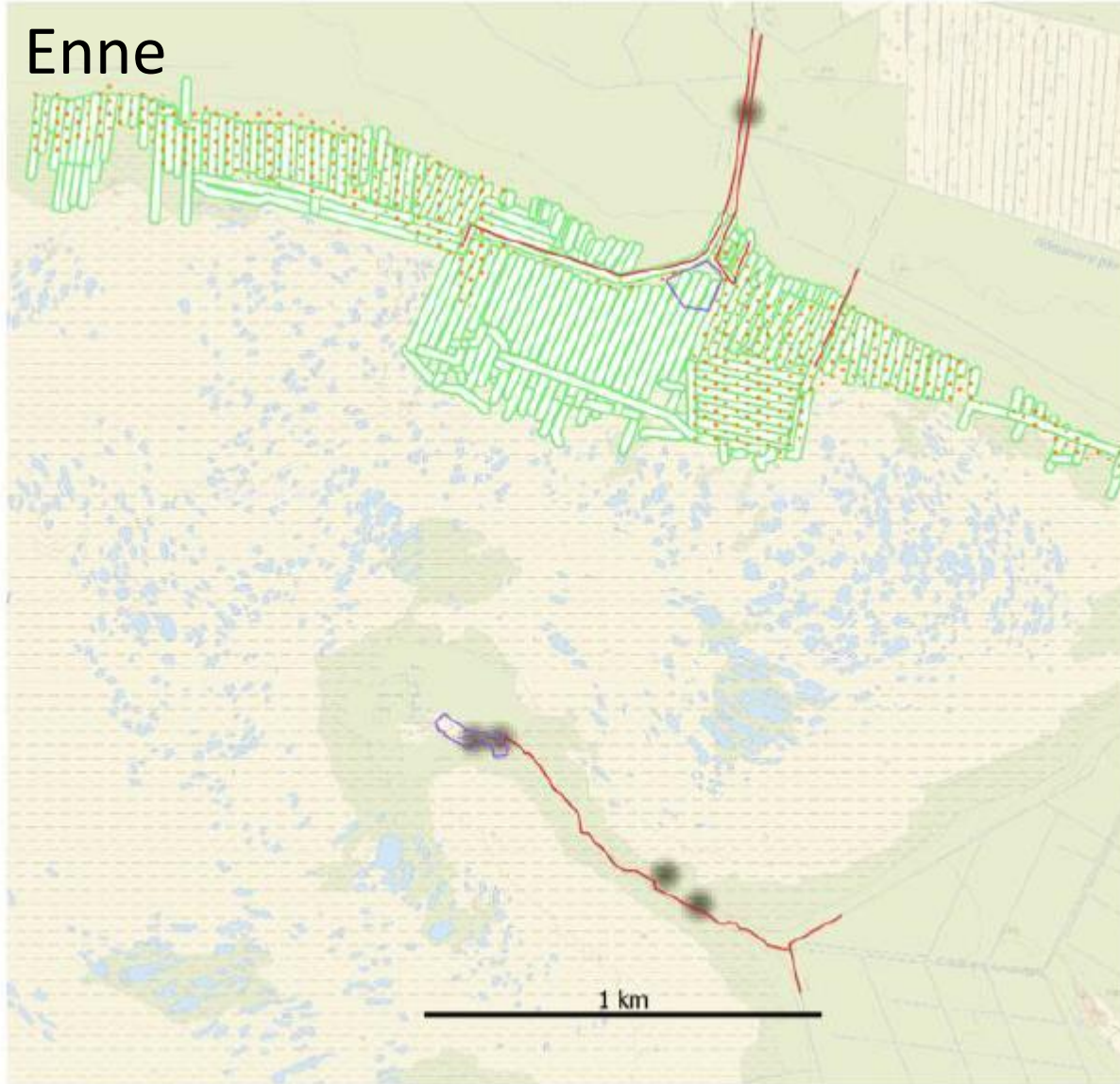
Raba- ja rohukonna kudu arvukusele oli taastamisel tugevalt positiivne mõju

- positiivne mõju oli ka raieta taastamisaladel

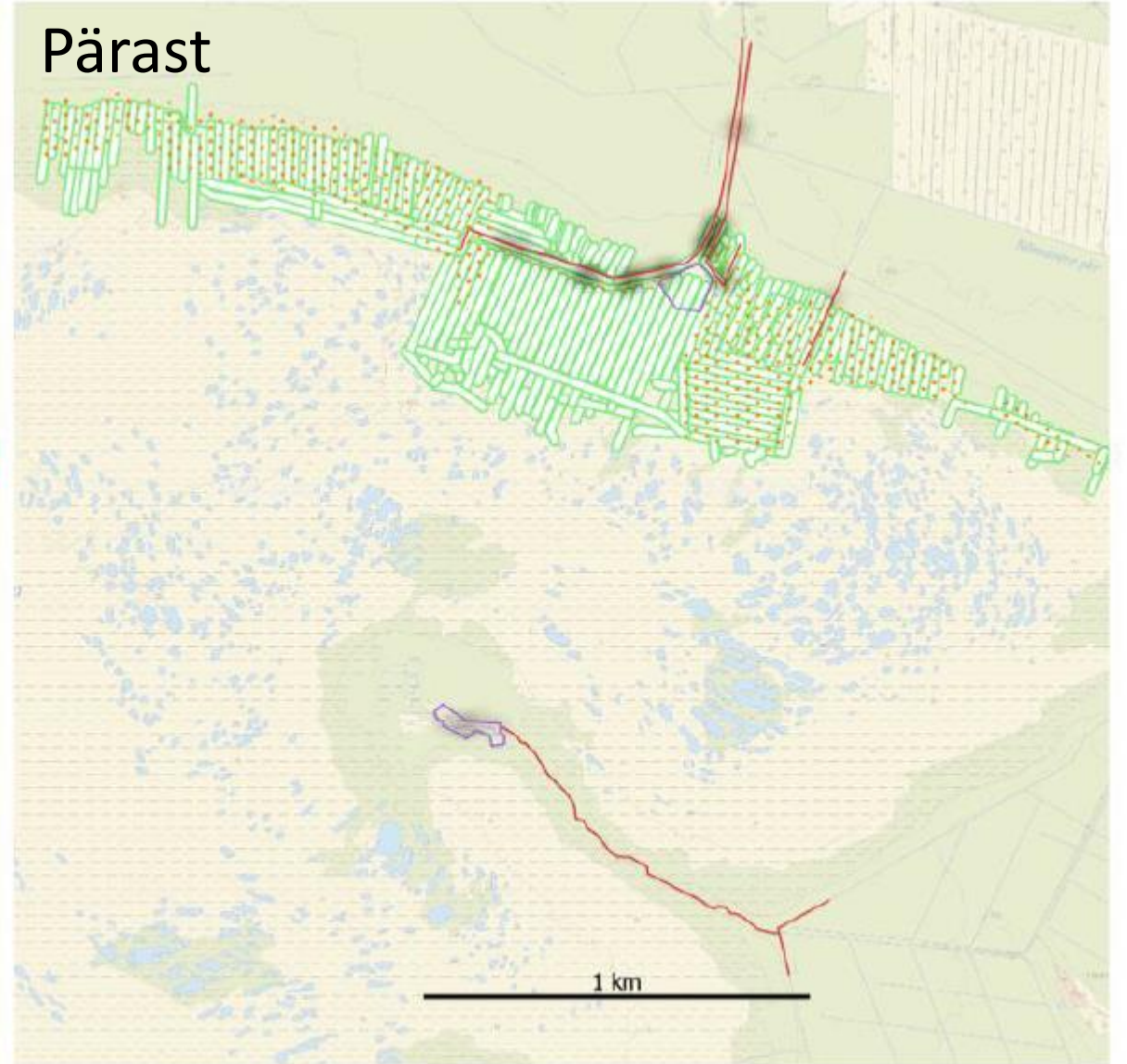

Soosaare soo

Enne

Pärast

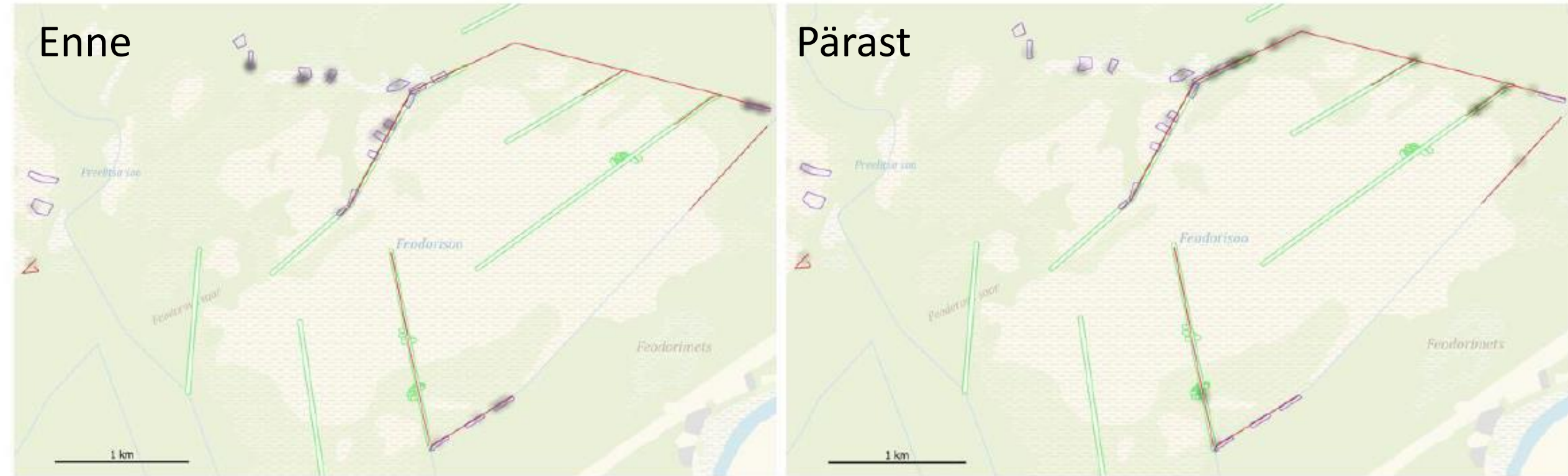

Joonis 28. Pruunide konnade kudupallid Soosaare soo maastikus enne (vasakul, koguarv 40) ja pärast (paremal, koguarv 358) taastamist.

Feodorisoo

Enne

Pärast

Joonis 19. Rabakonna kudupallid Feodorisoo maastikus enne (vasakul, koguarv 859) ja pärast (paremal, koguarv 761) taastamist.

Liblikad

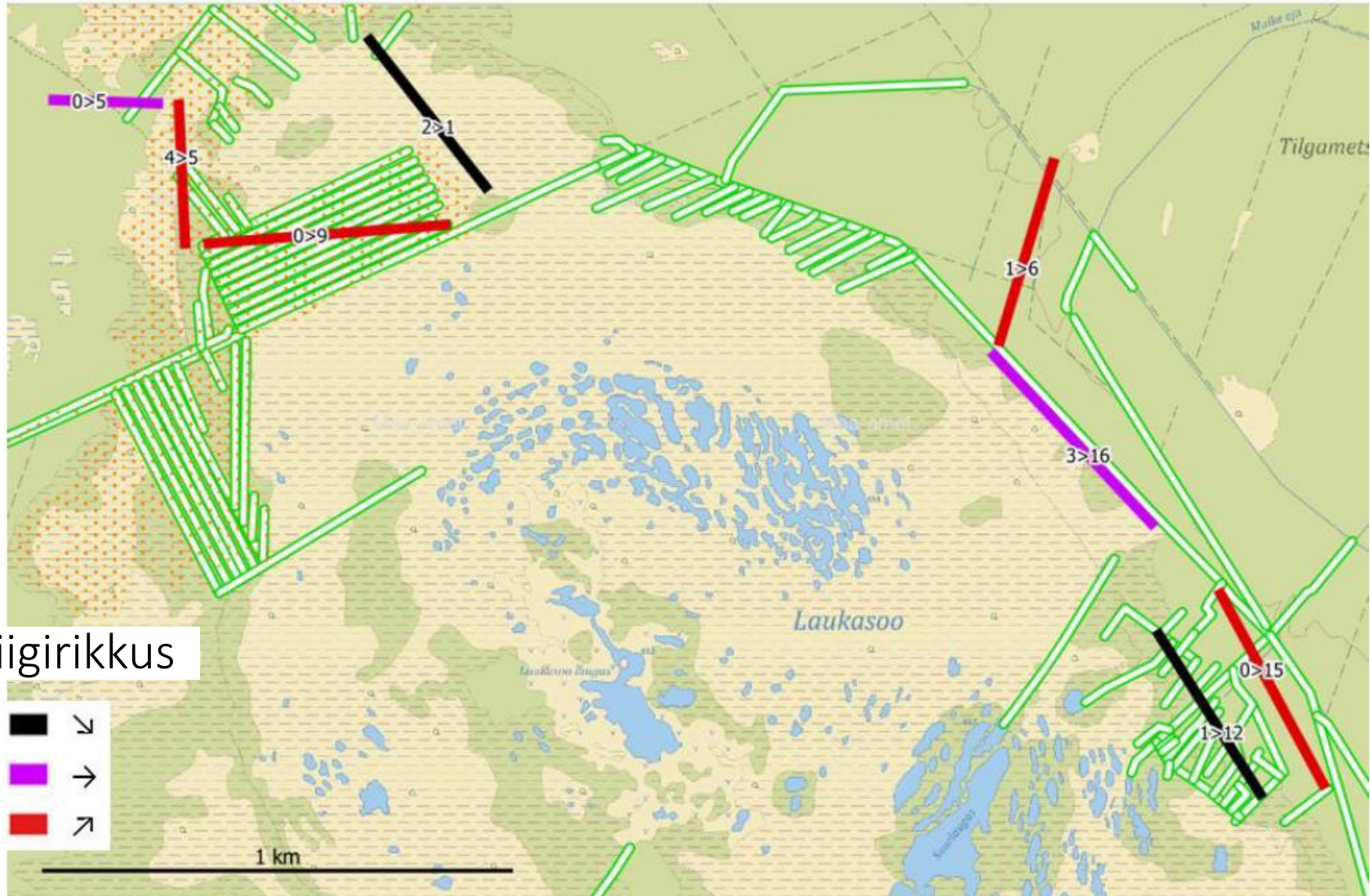
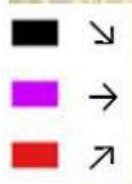
25 km transekte, neist 16 km taastamisaladel

Pekka Malinen

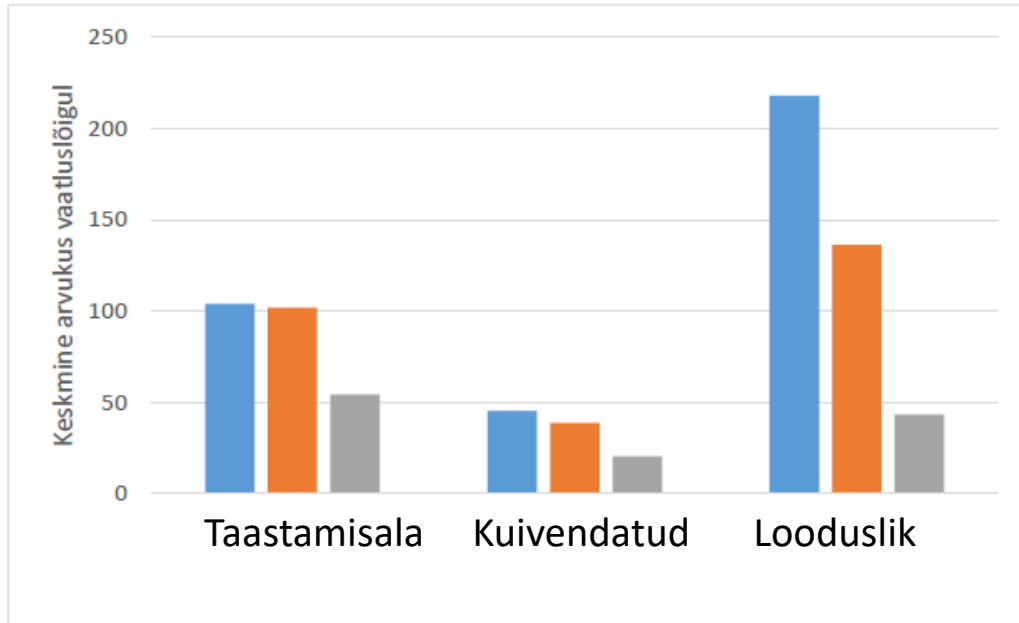
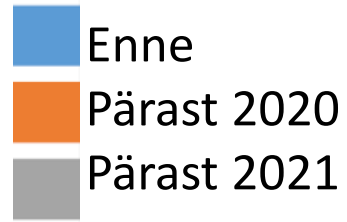
Harilik rabasilmik

Liigirikkus

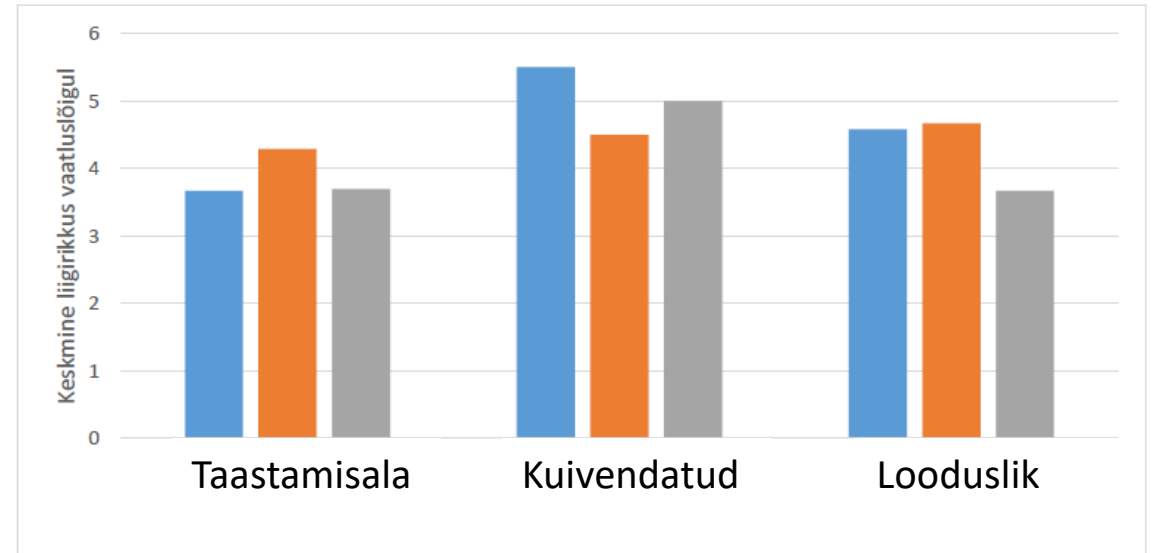

Liblikate

arvukus suurenes

liigirikkusele taastamine mõju ei avaldanud

Millised liigid taastamisele reageerisid?

87% isenditest mesika/ogasäär sinitiib, kelle arvukus *kahanes vähem* taastamiseladel võrreldes kontrollaladega

Arvukus suurenenud jõhvika sinitiival, kes on iseloomulik looduslikele kontrollaladele

Taandunud on naeriliblikas, kes pole iseloomulik looduslikele kontrollaladele

Jaak Moks

Veijo Runnel

Mesika-sinitiib

Uku Paal

Jõhvika-sinitiib

Uku Paal

Naeriliblikas

Kokkuvõte

- Rabakonna kudemist on tänu taastamistöödele rohkem
- Kiile on rohkem, kuid esialgu on need n.ö pioneerliigid
- Liblikate arvukus kasvas, kuid see tuli peamiselt ühest liigipaarist

Andmeid kogusid Andro Truuverk, Ann Kraut, Ants Tull, Anu Tiitsaar, Birgit Purga, Eliisa Pass, Elin Soomets, Henriette Christel, Kadri Runnel, Katrin Ruisu, Kristiina Tait, Liina Remm, Maria Rätsep, Mariann Leps, Mati Martin, Mihkel Rünkla, Riin Magnus, Riinu Rannap, Sille Holm, Timo Torp

Aitäh!

